

T. C.

Marif Vekâleti
Eski Eserler ve Müzeler
Umum Müdürlüğü
Sayı : 732 - 4995

Özet:

Abidelerimizin
muhafazası hususunun
temini hk.
16 Aralık 1958

Dahiliye Vekâletine

Ata yadigârı âbidelerimizin, üzerinde yaşadığımız bu vatan topraklarının yüz yıllar boyunca bizim olduğunun müşekkel birer belgesi ve tapu senedi olduğunda şüphe bulunmamaktadır.

Durum böyle iken bazı Belediye Reislerinin mevzuu kavrayamamaları yüzünden pek büyük değer taşıyan abidelerimiz zarar görmekte ve yıktırılmaktadır. Aşağıda arzedeceğimiz hadiseler bunun böyle olduğunun birer delilini teşkil eder mahiyettedir. Şöyleki:

1- Fatih Vezirlerinden Gedik Ahinet Paşanın Kütahya'da yaptırmış olduğu Bedestenin mimarı hüviyetini teşkil eden Tak Kapısı 1953 yılında Kütahya Belediye Reisliğince yıktırdmıştır.

2- Urfa Vilayetinin Birecik kazasında bulunan ve aslen Türk olan Mısır kölemenlerinden Sultan Ebulnasır Kayıtbay tarafından (888 H) tarihinde inşa ettirilen tarihi ve mimari değeri haiz kale parçaları, 1953 yılında dükkan inşaatı vesilesiyle Belediye Reisliği tarafından tahribe uğratılmıştır.

3- Konya merkezinde Selçuk devri eserlerinden olan Abit Çelebi Hamamı, meydanı daraltıyor mülâhazasıyla 1956 yılında Belediyece yıktırdmıştır.

4- Konya merkezinde Osmanlı devri eserlerinden olan Selimiye imareti, yine aynı mülâhaza ile 1957 yılında Belediyece yıktırılmış bulunmaktadır.

5- Diyarbakır merkezinde bulunan Şii ve hanefi olmak üzere iki kısmı ihtiva eden Nebi Camii (1958) de yakın tarihlerde Belediye tarafından yıktırılmıştır.

6- Trabzon'da Osmanlı Vezirlerinden Kara Mustafa Paşa tarafından yaptırılan külliye dahil Medrese binası (1958 de) yakın tarihlerde yıktırılmış bulunmaktadır.

Bu durumun önlenmesi için Asâriatika Nizamnamesinin 8. ve Türk Ceza Kanununun 516. maddelerine göre suçlu görülen Belediye Reisleri hakkında takibat yapılmış ise de umumiyetle bunlar hakkında Vilâyet İdare Heyetlerinden meni muhakeme kararı alınmış ve 5805 sayılı kanunla müteşekkil Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunca ittihaz edilen kararlar infaz edilememiştir.

Eski eserlerimiz bakımından endişe verici bir hal olduğunda şüphe bulunmayan bu durumun önlenmesi için Yüksek Makamınızca Valiliklerle Belediye Reisliklerine birer tamim yapümasmın lüzumlu ve faydalı olacağı kanaatindeyim.

Gereğinin yapılmasına müsaade buyrulmasını ve neticesinden Vekaletimize malumat verilmesini saygı ile rica ederim.

Maarif Vekili
Celal Yardımcı